

Město Polička
Palackého nám. 160, 572 01 Polička
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

pro město Poličku a části Stráž, Lezník a Modřec

rok 2013 – 2016

navazuje na KPSS pro Poličku a části Stráž, Lezník a Modřec, rok 2010-2013

Polička, listopad 2013

Obsah

Seznam zkratek použitých v textu:	3
KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V POLIČCE, AKTUALIZACE PLÁNU.....	4
DĚTI A MLÁDEŽ	5
Popis cílové skupiny	5
Seznam poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících služeb (mimo zákon o sociálních službách) orientované na tuto cílovou skupinu v Poličce:	6
Zhodnocení	8
SWOT analýza	9
Návrh konkrétních cílů a opatření.....	10
SENIORŮ A ZDRAVOTNĚ HENDIKEPOVANÍ OBČANÉ	15
Popis cílové skupiny	15
Zhodnocení Komunitního plánu sociálních služeb pro město Políčku a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2010-2013:	16
Organizace poskytující služby seniorům a zdravotně hendikepovaným občanům.....	16
SWOT analýza	17
Náměty a připomínky pracovní skupiny	18
OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM.....	19
Popis cílové skupiny	19
Seznam poskytovatelů sociálních služeb orientovaných na tuto cílovou skupinu v Poličce a jejím blízkém okolí	21
Analýza služeb orientovaných na osoby ohrožené sociálním vyloučením.....	22
SWOT ANALÝZA	25
Zhodnocení:	26
Návrh konkrétních cílů a opatření.....	28
 Závěrečné slovo	 31

Seznam zkratk použitých v textu:

KPSS	komunitní plán sociálních služeb
MěÚ	městský úřad
OSVZ	odbor sociálních věcí a zdravotnictví
OSPOD	orgán sociálně právní ochrany dětí
OCHP	Oblastní charita Polička
SAS	sociálně aktivizační služba – Šance pro rodinu - sanace rodiny
OP	občanská poradna
DPS	dům s pečovatelskou službou
RC MaTami	Rodinné centrum MaTami
SVČ	středisko volného času
MPSV	ministerstvo práce a sociálních věcí
ÚP ČR Úřad	práce České republiky
VPP	veřejně prospěšné práce
VTOS	výkon trestu odnětí svobody

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB **V POLIČCE, AKTUALIZACE PLÁNU**

Město Polička se připojilo k projektu KPSS v roce 2004 prostřednictvím Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ. Proces aktivního přístupu k sociálním službám od té doby plynule probíhá a těší se zájmu poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Pozornost mu věnují též orgány samosprávy – Rada a Zastupitelstvo města.

Komunitní plánování sociálních služeb má pro město přínos v tom, že systém sociálních služeb odpovídá zjištěným potřebám a je schopen průběžně reagovat na změny, finanční prostředky jsou vynakládány efektivněji, tzn. na potřebné služby.

Kvalitní proces umožňuje plnit úkoly, které pro město vyplývají ze základních legislativních norem:

- Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů ukládá v § 2 odst. 2 obcím: „obec pečuje o veškerý rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“
- Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů:

Obecní úřad s přenesenou působností:

- zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu
- koordinuje poskytování sociálních služeb a poskytuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením

Obec v samostatné působnosti:

- zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území
- zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území
- spolupracuje s dalšími obcemi, kraji a poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci potřebným osobám
- může zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány služby.

Tyto povinnosti lze realizovat za předpokladu velmi dobrého výchozího stavu, tzn., že obec má zpracované potřeby svého území, spolupracuje s jednotlivými poskytovateli sociálních služeb a zná velmi dobře problémy uživatelů sociálních služeb. Nejproblematictější v celém procesu se jeví získávání informací od uživatelů (stávajících nebo potenciálních). Tyto informace byly získány od uživatelů přímo v terénu.

První, čtyřletý, Komunitní plán sociálních služeb pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec byl vytvořen v roce 2007, jeho první aktualizace proběhla v roce 2010. Systém plánování sociálních služeb se ve městě Poličce osvědčil, proto bylo přistoupeno ve spolupráci s ostatními poskytovateli již ke druhé aktualizaci komunitního plánu. Aktualizace je rozdělena na tři cílové skupiny uživatelů – děti a mládež, seniory a zdravotně hendikepované občany, osoby ohrožené sociálním vyloučením. V rámci skupin spolupracovali na vypracování plánu poskytovatelé sociálních služeb působící ve městě a k týmu, který zpracovával problematiku seniorů a hendikepovaných osob se připojil i uživatel těchto služeb. Výstupy obsahují jmenovitý seznam členů pracovního týmu, charakteristiku uživatelské skupiny, SWOT analýzu, seznam stávajících poskytovatelů, připomínky a návrhy, možnosti řešení.

DĚTI A MLÁDEŽ

Seznam členů pracovní skupiny

	Titul	Organizace
Za zadavatele:		
Martina Černíková	Bc.	Městský úřad Polička
Pavčina Kvapilová	Bc.	Městský úřad Polička
Dana Felklová		Městský úřad Polička
Za poskytovatele:		
Štěpánka Dvořáková	Ing.	Oblastní charita Polička
Markéta Šafářová	Mgr.	Oblastní charita Polička
Kateřina Stodolová	Bc.	o.s. MaTami
Zdeňka Švecová	Bc.	SVŠ Mozaika
Ferdinand Raditsch	Mgr.	o.s. Květná zahrada
Lenka Buchtová	Mgr. et Bc.	o.s. Bonanza

Popis cílové skupiny

U cílové skupiny Děti a mládež nelze jednoznačně vymezit dimenzi sociální potřeby, tak jako u jiných cílových skupin využívajících sociální služby. Pracovní skupina se shodla na tom, že do této cílové skupiny budou zahrnuti děti a mládež ve věku 0- 18 let, mimo dětí s hendikepem (služby pro hendikepované děti spadají pod cílovou skupinu Senioři

a hendikepovaní občané). Velká část z této cílové skupiny využívá doplňkové služby. Sociálních služeb určených přímo pro tuto cílovou skupinu je minimum.

Pracovní skupina se zaměřila nejen na využití volného času této cílové skupiny, ale reaguje na aktuální problémy, které se objevují v rámci práce s rodinou komplexně – zvládání rodičovských kompetencí, výchovné problémy, zadlužování rodin, potřeba intenzivnější sanace rodin atd.

Seznam poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících služeb (mimo zákon o sociálních službách) orientované na tuto cílovou skupinu v Políčce:

Městský úřad Políčka

Městský úřad Políčka, odbor sociálních věcí a zdravotnictví poskytuje komplexní odborné sociálně právní poradenství dětem, rodičům a těhotným ženám v obtížných rodinných a sociálních situacích a v akutních krizových situacích, výkon státní správy na úseku sociálně právní ochrany dětí ve spádové oblasti (veškerá opatření na ochranu nezletilých dětí, opatrovnictví, poručenství, zprostředkování náhradní rodinné péče, výchovná opatření u nezletilých dětí a rodičů, opakované poruchy chování u nezletilých dětí apod.).

Oblastní charita Políčka

Posláním OCH Políčka je pomáhat lidem v hmotné, sociální, duševní a duchovní nouzi bez ohledu na jejich příslušnost k rase, národnosti nebo náboženskému vyznání. Posláním je pomáhat lidem v nouzi tak, aby vedli život odpovídající jejich důstojnosti, podporovat je v aktivaci vlastních sil a možností a doprovázet je v obtížné životní situaci.

- ***služba Šance pro rodinu*** – sanace rodin. Tato služba je sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, která je poskytována terénní i ambulantní formou. Její cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi a je poskytována bez úhrady. Posláním Šance pro rodinu – sanace rodin je podpora rodin s nezaopatřenými dětmi, které jsou v tak obtížné situaci, že potřebují podporu při obnově svých základních funkcí. Služby jsou primárně poskytovány v domácím prostředí rodiny, v případě potřeby je možné službu zajistit ambulantně.
- ***služba Občanská poradna*** – sociální služba, která poskytuje odborné sociální poradenství. Tato služba je poskytována ambulantně a bez úhrady. Občanská poradna poskytuje rady, informace, a pomoc všem lidem, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, dostupné služby anebo nejsou schopni vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy. je nezávislým místem bezplatné, důvěrné a nestranné pomoci.

Občanské sdružení Bonanza

V období minulého komunitního plánování navázalo orgán sociálně právní ochrany dětí odboru sociálních věcí a zdravotnictví, města Políčky spolupráci s o.s. Bonanza v rámci

preventivních programů pro děti a mládež, které poskytují pomoc a podporu rodinám, kde jsou děti ohrožené nepříznivými psychosociálními jevy.

- **Projekt Prevence s Bonanzou**

Posláním Prevence s Bonanzou je pomoc a podpora dětem a mládeži z Vendolí, Svitav a okolí, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, rozvoj jejich osobnosti, samostatnosti a zodpovědnosti a nabídka aktivního trávení volného času formou činností na statku, v přírodě, u koní. Pro děti a mládež ve věku 8 – 26 let, které jsou nebo mohou být ohroženy společensky nežádoucími jevy nebo jsou nebo mohou být v obtížné životní situaci.

Cílem Prevence s Bonanzou je podporovat rozvoj osobnostních a sociálních dovedností klienta, posílit a upevnit klientovy návyky zdravého životního stylu, vést klienta k formulaci a realizaci vlastních nápadů a aktivit, zvýšit informovanost klienta v tématech, která se ho týkají a zajímají ho, rozvíjet klientův vztah k přírodě a ekologické citění, pracovat na rozvoji skupinové dynamiky.

- **Projekt Drž se na uzdě**

Posláním služby Drž se na uzdě je vyhledávat rodiny s dětmi, jejichž vývoj je v důsledku nepříznivých psychosociálních jevů ohrožen, a poskytovat jim a jejich rodinám odbornou pomoc a podporu tak, aby postupně došlo ke stabilizaci dítěte a rodinné situace. Základním cílem sociální služby je stabilizovat rodinné prostředí pro zdravý vývoj a rozvoj dítěte. Dílčí cíle jsou posílení důležitých psychosociálních dovedností u dětí, které se účastní programu, navázání užší spolupráce s rodinou dítěte, OSPOD a se školou, kterou navštěvuje – podmínka pro multidisciplinární přístup k řešení problémů rodiny, pomoc a podpora v rodinách, kde je potřeba poskytovat odbornou sociální práci.

Občanské sdružení Květná Zahrada

Květná zahrada je dobrovolným sdružením občanů, kteří mají zájem se aktivně podílet na pomoci mladým lidem, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší, potřebné pomoci a podpory.

- **„Květináč“** – zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Občanskému sdružení Květná Zahrada se v roce 2013 podařilo otevřít zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které v této lokalitě chybělo. Toto zařízení je pro děti od 12 do 18 let věku.

MaTami o.s.

Hlavním cílem sdružení je umožnit rodinám vzájemně se potkávat, vzdělávat se a aktivně využívat svých schopností a znalostí, anebo jenom být součástí komunity s podobnými radostmi a starostmi. RC MaTami nabízí činnosti pro rodiny s dětmi, především pro matky na mateřské a rodičovské dovolené, které jim zajišťují pomoc a podporu za účelem jejich sociálního začlenění a dále působí jako prevence proti jejich sociálnímu vyloučení. Rodičům

nabízí možnost nahlédnout nebo se aktivně zapojit do chodu organizace, a tím rozvíjet své profesní dovednosti. Rodiče se mohou přes RC MaTami nakontaktovat na odborníky z mnoha oblastí. Anonymně poskytuje on-line poradny na svých webových stránkách. Děti v rámci programu navazují nové sociální kontakty s vrstevníky a rozvíjí své psychomotorické dovednosti. Otevřenost - na většinu z připravovaných aktivit se není potřeba přihlašovat - stačí jen přijít, když je to v možnostech dítěte i rodiče.

SVČ Mozaika

SVČ Mozaika je střediskem volného času pro zájmové vzdělávání zabezpečující volnočasové aktivity v průběhu celého roku (včetně dnů, kdy neprobíhá školní vyučování). Organizuje příležitostní činnosti nejrozličnějšího charakteru, táborové činnosti, kdy nabízí z velkého množství táborů (vodácký, sportovní, příměstský či letní tábor s koňmi). Dále nabízí svoje prostory ke spontánní činnosti dětí a mladých, pro děti, které navštěvují zájmové kroužky, jsou k dispozici i počítače s připojením na internet. Dále organizují preventivní programy pro mateřské, základní i střední školy a vzdělávání pro pedagogy,

Zhodnocení

Od doby počátku komunitního plánování se v Poličce sociální služby rozšířily a některé zanikly. V roce 2012 zaniklo občanské sdružení Dětské informační centrum.

Volnočasové aktivity zůstaly zachovány v dostatečné míře, která pokrývá velký okruh zájmů jednotlivých dětí a to zejména za podpory finančních grantů a finanční podpory ze strany města Poličky. Finanční podpora ze strany města byla poskytována sociálním službám na základě zjištěné potřeby. Cílem Komunitního plánu 2010-2013 byla také cílená podpora ohrožených rodin s dětmi. Výsledkem byl vznik nové služby podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, a to sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, která je službou Oblastní charity Polička. Služba se jmenuje Šance pro rodinu – sanace rodiny a je vykonávána v úzké spolupráci s OSPOD MěÚ Polička. Pracovníci OSPOD zprostředkovávají kontakt na službu svým klientům, kteří se ocitli v tíživé životní situaci, kterou nejsou schopni zvládat vlastními silami. Při Oblastní charitě Polička funguje další služba, která je velmi významná zejména pro zadlužené rodiny s dětmi, a to Občanská poradna. Občanská poradna poskytuje rady, informace a pomoc všem lidem, kteří jsou nejen zadluženi, ale také v nepříznivé sociální situaci, nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, dostupné služby nebo nejsou schopni vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy. Bohužel, vlivem nedostatku finanční podpory se nepodařilo udržet plné nasazení pracovníků a jejich úvazky byly zkráceny, čímž došlo k značnému omezení provozu poradny a tím i snížení dostupnosti této služby pro klienty.

V období 2010-2013 provozovalo Středisko volného času Mozaika klub pro náctileté, tento byl zprvu využíván v plné kapacitě. Ovšem postupem času, kdy děti začaly mít nad sebou dozor dobrovolníka, či pracovníka SVČ Mozaika, přestaly do klubu chodit. Proto byl klub zrušen. V současné době mají možnost děti navštěvovat SVČ Mozaika, kde mají možnost

velkého výběru volnočasových aktivit na celý rok a, mimo jiné, zde mají i možnost volného přístupu na počítače a 1x týdně na Nintendo Wii – což je aktivní trávení volného času s herní konzolí, čehož děti plně využívají.

Bohužel se doposud nepodařilo v Políčce docílit bezbariérovosti a dostupnosti maminek s kočárkem určitých veřejných objektů. Například pošta a místní poliklinika, kde byl sice vybudován bezbariérový přístup, ale osoby se dostanou pouze do přízemí. Dále některé maminky poukazují na chybějící dětské koutky na úradě a poště.

V červenci roku 2013 občanské sdružení Květná Zahrada otevřelo ve svých prostorách zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ve věku od 12 do 18let.

SWOT analýza

SWOT ANALÝZA je nástroj, který v rámci komunitního plánování umožňuje hodnotit silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby systému sociálních služeb daného území. Pro úspěšný rozvoj sociálních služeb je tedy nutné rozvíjet silné stránky, minimalizovat vliv slabých stránek, maximálně využít příležitosti a co nejvíce eliminovat hrozby.

SILNÉ STRÁNKY (Strengths)	SLABÉ STRÁNKY (Weakness)
• tvorba komunitního plánu sociálních služeb • odborné sociální poradenství • velká uživatelská skupina • existence současných služeb • dobrá spolupráce s vedením města • vznik nového zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc – o.s. Květná Zahrada	• nedostatek finančních prostředků • zadlužení rodin • snadná dostupnost rychlých půjček • neschopnost získat finanční prostředky na aktivity • omezení provozu Občanské poradny • věkové omezení klubu pro náctileté při SVC Mozaika • absence hlídacího centra pro děti (1-3 roky) krátkodobé i dlouhodobé hlídání • bariérové vstupy pro kočárky (pošta, poliklinika)
PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities)	HROZBY (Threats)
• tvorba komunitního plánu sociálních služeb • odborné sociální poradenství • získání finančních prostředků formou grantů a sponzorů • rozvíjet nové aktivity • cílenější propagace nabízených aktivit (jasně a srozumitelně vytyčené nabídky konkrétních služeb)	• nezájem škol o preventivní programy • nezájem o poskytované aktivity • nedostatek finančních prostředků na služby a aktivity • zadlužování rodin • chybí prostory pro zřízení klubu pro děti a mládež • neochota ke spolupráci

Návrh konkrétních cílů a opatření

Pracovní skupina navrhla tyto cíle a opatření, jež vycházejí z potřeb uživatelů.

Struktura jednotlivých cílů komunitního plánu skupiny děti a mládež

Podpora a rozvoj volnočasových aktivit, preventivních programů a „fungujících“ rodin

- 1.1. zajištění a rozšíření primární prevence sociálně patologických jevů ve školách
- 1.2. zřízení klubu pro děti a mládež

2. Cílená podpora ohrožených rodin

- 2.1. úzká spolupráce s OCHP SAS
- 2.2. spolupráce s o.s. Bonanza
- 2.3. zachování ubytovny pro rodinu s dětmi „Ligamen a.s. „

3. Podpora a rozvoj stávajících služeb a vznik nových služeb

- 3.1. podpora stávajících služeb OCHP OP a SAS
- 3.2. propagace služeb a informovanost veřejnosti
- 3.3. podpora pobytového zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, organizace o.s. Květná zahrada
- 3.4. finanční podpora nových a stávajících služeb

4. Podpora „fungujících rodin“

- 4.1. využití neutrálního zázemí pro styk rodičů s dětmi po rozvodu
- 4.2. vznik dětských koutků ve veřejných institucích
- 4.3. bezbariérovost veřejných míst

Cíl	Opatření	Aktivita
1. Podpora a rozvoj volnočasových aktivit, preventivních programů a „fungujících rodin“	1. 1. zajištění a rozšíření primární prevence sociálně patologických jevů ve školách	1. 1. 1. finanční podpora programu SVČ Mozaika
	<u>Popis:</u> Základem předcházení sociálně patologickým jevům je prevence, která je nejlépe aplikovaná ve školách. V současné době poskytuje primární prevenci formou přednášek, workshopů, spousta neziskových organizací, v Políčce se preventivním programům věnuje SVČ Mozaika a Gymnázium Políčka. Gymnázium preventivní programy směřuje zejména na žáky ve svých třídách. SVČ Mozaika, své preventivní programy zaměřuje nejen do poličských škol, ale také do škol v blízkém okolí. O tyto programy mají školy velký zájem. Preventivní programy jsou organizované za pomoci odborníků a lidí, kteří se určité problematice věnují	

podrobněji. Tyto přednášky probíhají buď v prostorách školy, nebo SVC Mozaika.	
1. 2. zřízení klubu pro děti a mládež	1. 2. 1. zajištění provozovatele 1. 2. 2. zajištění vhodných prostor 1. 2. 3 zajištění částečné podpory ze strany města Poličky
<u>Popis:</u> V současné době není v Poličce žádný klub či nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které by děti, trávící svůj volný čas na ulici, v parku, či potulováním po městě, mohly využít pro smysluplné využití. Trávení volného času tímto způsobem, má za následek výchovné problémy, či zvýšenou kriminalitu mládeže. Proto by bylo vhodné zřídit ve městě nějaký klub, či nízkoprahové zařízení, které by děti mohly navštěvovat a aktivně tak trávit svůj volný čas s kamarády a navazovat nové kontakty a vztahy. Je ovšem důležité, aby klub dokázal zaujmout cílovou skupinu natolik, aby ji děti a náctiletí navštěvovali a aktivně se podíleli na chodu klubu.	
2. 1. úzká spolupráce a podpora služby Oblastní charity Polička, Šance pro rodinu – sanace rodiny	2. 1. 1. pravidelná informovanost mezi OSPOD a SAS 2. 1. 2. finanční podpora ze strany města Polička
<u>Popis:</u> V roce 2011 vznikla sociálně aktivizační služba Šance pro rodinu – sanace rodiny, kterou poskytuje Oblastní charita Polička. Tato služba od samého začátku navázala s OSPOD úzkou spoluprací. Pracuje s rodinami, které se ocitly v takové životné situaci, kterou nejsou schopny samy zvládnout. Po zavedení do praxe se tato služba ukázala, jako velmi přínosná pro práci OSPOD a hlavně pro rodiny, kterým je poskytována. Pracovníci této služby rodinu podporují ve zvládání záležitostí, které by pro ně byly jinak obtížné. Navázání úzké spolupráce souvisí i s pravidelným předáváním informací. Spolupráce služby a OSPOD je i na zadávání zakázky ze strany OSPOD, při sestavování plánu spolupráce s rodinou. Je i nadále nutné tuto službu	

	podporovat, protože je velmi přínosem pro mnoho rodin.	
2. Cílená podpora ohrožených rodin	2. 2. spolupráce s o. s. Bonanza	2. 2. 1. zajištění lepší dostupnosti služeb, jednání s poskytovatelem 2.2.2. finanční podpora ze strany města
	<u>Popis:</u> Občanské sdružení Bonanza do svých programů zapojuje děti z Políčky na základě doporučení OSPOD. Ze strany města je sdružení poskytována finanční podpora na zajištění dostupnosti a fungování služby, v čemž je třeba pokračovat. Sestavení přesných pravidel přijímání a zajištění určité kapacity v každém programu pro děti z Políčky a spádových oblastí OSPOD Políčka. Aby bylo při poskytnutí peněz zaručeno, že budou přijaty děti i z Políčky.	
	2. 3. zachování ubytovny pro rodinu s dětmi „Ligeman a.s.“	2. 3. 1. spolupráce OSPOD s majitelem ubytovny, stanovení řádu a pravidel přijímání 2.3.2. finanční podpora od města Políčky
	<u>Popis:</u> V krizových situacích, kdy se matka s dětmi ocitne bez přístřeší, jsou oslovovány Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi v Koclířově. V těchto zařízeních je ovšem kapacita omezená a velmi často naplněna. V roce 2012 v Políčce místní podnikatel rozšířil svůj podnikatelský záměr i do oboru ubytovacích služeb. V prostorách své firmy zřídil ubytovnu pro ženy a rodiny s dětmi. Tato ubytovna slouží pouze jako přechodné ubytování. Pro fungování této ubytovny je důležité, aby byla nastavena pravidla přijetí klientů na tuto ubytovnu a stanoven řád, který budou muset obyvatelé plnit, což v současné době není.	
	3. 1. podpora stávající služby Oblastní charity Políčka Občanská poradna,	3.1.1. zachovat pokračování finanční podpory od města 3.1.2. zachovat spolupráci mezi službou a OSPOD

	<u>Popis:</u> Je velmi nutné i nadále rozšiřovat informace ohledně poskytování půjček, zejména spotřebitelských úvěrů. Dochází ke zvyšování počtu zadlužených rodin, které se ocitly v dluhové pasti a nezvládají tuto situaci řešit. Občanská poradna je službou, která poskytne lidem bezplatně poradenství ohledně jejich situace i pomoc při vyjednávání s věřiteli či možným oddlužením. Neřešení dluhové situace rodin může mít existenční dopady, neschopnost udržení bydlení, vliv na výchovu dítěte atd. V roce 2012 došlo k omezení provozu Občanské poradny kvůli nedostatku finančních prostředků, což má za následek snížení dostupnosti této služby. OSPOD v případech řešení zejména složitějších případů v právní oblasti mimo jeho rámec, často své klienty odkazuje právě na tuto službu, která je poskytována kvalitně, kvalifikovaným pracovníkem.	
3. Rozvoj a podpora stávajících služeb a vznik nových služeb	3. 2. propagace služeb a informovanost veřejnosti	3.2.1. čtenější propagace služeb v regionálním tisku a měsíčníku „Jitřenka“ 3.2.2. vytvoření jednoduchých informačních letáček
	<u>Popis:</u> Je velmi důležité, aby občané byli informováni o možných službách, které jednotlivé organizace nabízejí v častějším časovém horizontu. V řadě případů klienti nemají povědomí o tom, jaké služby jsou v Poličce dostupné. Proto by bylo vhodné nadále podporovat pravidelné zveřejňování těchto informací v měsíčníku „Jitřenka“ a regionálním tisku, či jinou formou (informačních letáček).	
	3. 3. podpora zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,	3.3.1. spolupráce s OSPOD 3.3.2. finanční podpora od města Poličky
	<u>Popis:</u> V červenci 2013 občanské sdružení Květná Zahrada otevřelo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ve věku od 12 do 18 let. V této oblasti byl velký problém s nedostupností tohoto zařízení, pro děti ve věku od 12 do 18 let. Toto zařízení je v úzké spolupráci s MěÚ Polička, OSPOD.	
	3. 4. finanční podpora nových a stávajících služeb	3.4.1. rozdělování financí na základě zjištěné potřeby

		služeb a na základě vycházející z komunitního plánu sociálních služeb
	<u>Popis:</u> Vzhledem k omezenému množství finančních prostředků, které město Polička může poskytnout na sociální služby a další aktivity, je nutné podporovat služby na základě zjištěné potřeby.	
4. Podpora „fungujících rodin“	4. 1. využití neutrálního zázemí pro styk rodičů s dětmi po rozvodu	4. 1. 1. spolupráce OSPOD s o.s. MaTami, které vytvořilo místa pro setkávání rodičů s dětmi po rozvodu
	<u>Popis:</u> Při kontaktu rodičů s dětmi po rozvodu, je v některých případech potřeba využít neutrálního prostředí, anebo je třeba využít asistovaného styku, tuto možnost nabízí o.s. MaTami. Mezi tímto občanským sdružením a OSPOD je tedy třeba spolupráce.	
	4. 2. vznik dětských koutků ve veřejných institucích	4. 2. 1. jednání s veřejnými institucemi o zřízení těchto koutků
	<u>Popis:</u> Ve veřejných institucích jako je pošta, městský úřad, banky, poliklinika atd., chybějí dětské koutky, které by rodičům ulehčily čekání při vyřizování nezbytných potřeb.	
	4. 3. bezbariérovost veřejných míst	4. 3. 1. při rekonstrukci chodníků, budov a veřejných prostranství dbát na bezbariérovost a snadnou dostupnost pro rodiče s kočárkem
	<u>Popis:</u> Rodiče s dětmi mívají problémy se do některých veřejných institucí s kočárkem dostat. Proto by bylo vhodné při rekonstrukcích a modernizaci budov myslet na bezbariérovost a lehkou dostupnost nejen pro rodiče s kočárky, ale i pro hendikepované občany.	

SENIORŮ A ZDRAVOTNĚ HENDIKEPOVANÍ OBČANÉ

Seznam členů pracovní skupiny

	Titul	Organizace
Za zadavatele:		
Martina Černíková	Bc.	Městský úřad Polička
Irena Jedličková		Městský úřad Polička
Kateřina Drdlová	DiS.	Městský úřad Polička
Za poskytovatele:		
Štěpánka Dvořáková	Ing.	Oblastní charita Polička
Markéta Šafářová	Mgr.	Oblastní charita Polička
Libor Stráník	Ing.	AZASS Polička
Vít Češka	Mgr.	Domov důchodců Polička
Jana Kvapilová		Domov důchodců Polička
Irena Smolková	DiS.	DPS Penzion Polička
Pavel Brandejs	Mgr.	DPS Penzion Polička
Ludmila Benešová	Mgr.	Středisko sociálních služeb Salvia
Za uživatele:		
Zlata Kašparová		

Popis cílové skupiny

Jedná se o cílovou skupinu, která se v důsledku stárnutí a zdravotnímu postižení stává závislou na pomoci druhých.

Míra pomoci není určena věkovou hranicí, ale závislostí na pomoci druhé osoby při zajišťování základních potřeb.

Problémy se zdravotním postižením mohou být u osob v každém věku, existuje mnoho typů diagnóz, trvalých i dočasných, různý stupeň závislosti apod. Z toho vyplývá, že oblast zdravotně postižených i seniorů se vzájemně prolíná.

Obeční cílem skupiny je maximální podpora života seniorů a zdravotně postižených osob v jejich přirozeném prostředí a zkvalitnění a dostupnost sociálních služeb těm, kteří z mnoha důvodů nemohou žít samostatný život.

Zhodnocení Komunitního plánu sociálních služeb pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2010-2013:

Sociální služby poskytované této skupině zůstaly ve většině případů zachovány, s výjimkou Dětského informačního centra o.s., Polička, Švermova 401.

Z nedostatků se podařilo odstranit některé z bariér (vstup na krytý bazén, v rámci rekonstrukcí některých komunikací úpravy chodníků na bezbariérové,...), které znesnadňují bezproblémový pohyb po městě seniorům i zdravotně postiženým občanům. Nadále přetrvávají bariéry u některých praktických a odborných lékařů, za problémem stojí vlastníci nemovitostí. Městský úřad Polička se zapojil do projektu Euroklíč, který je zdarma vydáván držitelům průkazů pro zdravotně postižené, diabetikům, stomikům, onkologickým pacientům a lidem trpícím Crohnovou chorobou.

Rozsah pečovatelské služby, poskytované DPS Penzion, ve městě zůstal zachován a rozšířil se provoz i na odpolední hodiny (do 19h) a víkendy, což umožnilo širší dostupnost služby.

Výrazně se zlepšila informovanost veřejnosti o dostupných sociálních službách v dané oblasti. Pravidelně vychází Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji-Poličsko, který je dostupný veřejnosti, pracovníci OSVZ Městského úřadu Polička byl předán k dispozici obecním úřadům spádových obcí, do ordinací praktických i odborných lékařů a zařízení poskytujících sociální služby.

Nepodařilo se zajistit postrádané služby, které se objevily v dotazníkovém šetření. Domovinka pro seniory nebyla realizována z důvodu malého zájmu občanů. Zajištění služby odvozu cílové skupiny se částečně řeší možností využít služeb DPS Polička v rámci zavedené pečovatelské služby a také se nabízí možnost využít služeb Střediska sociálních služeb Salvia, což není zatím využíváno z důvodu finanční nákladnosti pro klienty.

Organizace poskytující služby seniorům a zdravotně hendikepovaným občanům

Městský úřad Polička, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, Polička, Nádražní 304

- komplexní sociálně právní poradenství zdravotně postiženým občanům a seniorům
- vykonává funkci veřejného opatrovníka
- vydávání speciálního označení vozidel pro osoby zdravotně postižené
- rozhoduje o ustanovení zvláštního příjemce dávek sociálního zabezpečení
- spolupracuje při řešení situace s provozovateli sociálních služeb

Domov důchodců, Polička, Eimova 1020

- ubytování pro seniory, celodenní stravování, péče a další služby pro klienty domova dle § 49 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Domov pro seniory Bystré, Nad Kašpárkem 496

- ubytování pro seniory, celodenní stravování, péče a další služby pro klienty domova dle § 49 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Dům s pečovatelskou službou Penzion, Polička, Družstevní 970

- Ubytování pro seniory a osoby zdravotně znevýhodněné

- Pečovatelská služba dle § 40 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Stravování pro seniory, osoby zdravotně znevýhodněné a ostatní veřejnost
- Půjčovna kompenzačních pomůcek
- Volnočasové aktivity a další doplňková činnost

Oblastní charita, Políčka, Vrchlického 22

- charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba v domácnosti klienta
- půjčovna kompenzačních a rehabilitačních pomůcek
- nízkoprahové denní centrum pro lidi bez domova a sociálně potřebné
- denní stacionář pro mládež a dospělé s mentálním postižením
- středisko pro osoby s duševním onemocněním
- občanská poradna
- osobní asistence
- sociálně terapeutické dílny pro osoby s lehkým až středním mentálním postižením
- domácí hospicová péče

Políčská nemocnice s.r.o., Políčka, Eimova 294

- sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- léčebna dlouhodobě nemocných (léčebná následná péče)

AZASS Políčka, Políčka, Palackého nám. 160

- sociální rehabilitace – nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu
- půjčovna kompenzačních a rehabilitačních pomůcek
- sociální aktivizační služby pro osoby s postižením

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• komunitní plánování sociálních služeb • rozvinutá síť sociálních služeb (viz. přehled) • kvalita stávajících služeb • profesionalita poskytovatelů sociálních služeb • dostupné poradenství • postupné odstraňování bariér	• bariéry ve městě • nedostatek finančních prostředků na některé typy služeb • nízká nabídka možností zaměstnání pro zdravotně postižené občany
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• málo rozvinutá dobrovolnická služba • spolupráce místních poskytovatelů • odlehčovací služba	• stárnutí populace • zadluženost obyvatel • nedostatečná komplexní péče o lidi

• chráněné bydlení • podporované zaměstnání	• s psychickým postižením (s demencí) • neochota seniorů si služby za úhradu nakupovat
---	--

Náměty a připomínky pracovní skupiny

Pracovní skupina pokládá nabídku základních služeb pro seniory a zdravotně hendikepované občany za uspokojivou, ale je nezbytné komplexně **podporovat rozvoj stávajících sociálních služeb**. Nadále zajišťovat informovanost občanů prostřednictvím místního zpravodaje Jitřenka, webových stránek, informačními letáky, sociálním poradenstvím a informačními panely. Je třeba podporovat zachování odborných lékařských ambulancí a rychlé lékařské pomoci.

Ubytování seniorů umožňuje Domov důchodců Políčka a Domov pro seniory Bystré s celkovou kapacitou 119 klientů. Počet žadatelů o okamžitý nástup do zařízení tohoto typu je 24, z čehož vyplývá, že otevření Domova pro seniory v Bystrém umožnilo poskytnutí této sociální služby více lidem a pomohlo pokrýt poptávku po této službě.

Dalším zařízením umožňujícím ubytování seniorů, je Dům s pečovatelskou službou „Penzion“ v Políčce, kde může být ubytováno 100 osob. V současné době zde bydlí 97 klientů. Ubytování pro tuto cílovou skupinu je třeba zachovat a nadále podporovat s ohledem na problém stárnutí obyvatel.

Pracovní skupina zaznamenala požadavky na chybějící služby typu **chráněného bydlení** pro zdravotně postižené občany. Jedná se o pobytovou sociální službu, která umožňuje zdravotně postiženým lidem žít za podpory v běžných bytech způsobem života srovnatelným se životem svých vrstevníků.

A také **odlehčovací službu** pro klienty, kterým umožní setrvat v domácím prostředí a zajistí tak rodinným příslušníkům potřebný odpočinek. Služba napomáhá zajištění péče v době, kdy nemůže pečovat rodina, ale klient chce zůstat v domácím prostředí.

Pro obě tyto služby je třeba nalézt poskytovatele, zdroj financí a zajištění částečné podpory ze strany města Políčky.

V rámci poskytování volnočasových aktivit pro seniory a zdravotně postižené je prospěšná **spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli služeb**.

Nadále je nutné **podporovat odstraňování bariér** ve městě Políčka.

Jedním z dalších cílů pracovní skupiny je **předcházet sociálnímu vyloučení** seniorů a zdravotně postižených občanů s nízkými příjmy. Častěji se objevují osoby ve vyšším věku, které se ocitnou bez přístřeší a zároveň mají zdravotní potíže, takže je velmi problematické nalézt jim jakékoli ubytování. Tyto osoby nemají prostředky na dostupné sociální služby a nejsou schopny žít bez pomoci na ubytovnách. Problémem je také ztráta zaměstnání či obtížná zaměstnanost těchto osob, proto je nutné nalézt vhodný typ služby, který by se zaměřil na podporu zaměstnání a ubytování cílové skupiny.

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Seznam členů pracovní skupiny

	Titul	Organizace
Za zadavatele:		
Jitka Uhlířová	Dis.	Městský úřad Polička
Marie Staňková		Městský úřad Polička
Za poskytovatele:		
Štěpánka Dvořáková	Ing.	Oblastní charita Polička
Markéta Šafářová	Mgr.	Oblastní charita Polička
Ferdinand Raditsch	Mgr.	Občanské sdružení Květná Zahrada
Aleš Horníček		Městská policie Polička

Popis cílové skupiny

Skupina osob ohrožených sociálním vyloučením představuje velmi rozsáhlou a heterogenní skupinu.

Problém sociálního vyloučení – sociální vyloučení je založeno zejména na následujících faktorech: příslušnost k národnostní menšině, neuspokojivé bydlení bez základního vybavení, nedostatečné vzdělání, špatný zdravotní stav, ztráta sociálních kontaktů, dlouhodobá nezaměstnanost, související s komplikovaným uplatňováním některých skupin obyvatel na trhu práce, osamělí rodiče, exekuce a dluhy.

Jak již bylo v úvodu zmíněno, nejde o jednu skupinu osob, ale o kategorii zahrnující:

- osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody
- osoby, proti nimž je vedeno trestní řízení, případně jimž byl výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložen
- osob závislých na alkoholu nebo jiných návykových látkách
- osoby žijící nedůstojným způsobem života - osoby bez přístřeší, problematika prostituce
- osoby propuštěné ze školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

Dále do této skupiny můžeme zařadit

- děti a mládež žijící ve znevýhodněném prostředí
- oběti domácího násilí, trestné činnosti a obchodu s lidmi
- osaměle žijící seniory
- osamělé rodiče pečující o nezletilé děti
- osoby se zdravotním postižením, s nízkou kvalitací, osoby předdůchodového věku
- příslušníky etnických, národnostních a jiných menšin

Společným znakem těchto skupin je kumulace sociálních problémů (nízké vzdělání, dlouhodobá nezaměstnanost) a nedostatků zahrnující také narušené či chybějící rodinné vazby. Tito lidé postupně ztrácejí kontakt jak v okruhu rodiny, příbuzných a přátel, tak v okruhu zaměstnání a veřejných institucí, jehož konečným důsledkem může být sociální vyloučení jedince z majoritní společnosti.

Sociálním vyloučením (exkluzí) se rozumí proces, kdy jsou jedinci nebo také celé skupiny vytěšňovány na okraj společnosti. Těmto jedincům či skupinám je zamezen nebo omezen přístup ke zdrojům, které jsou běžně dostupné ostatním občanům. Sociální vyloučení je tedy chápáno jako nerovnost v participaci společnosti, jako nerovný přístup k 5 základním potřebám společnosti: k zaměstnání, zdravotní péči, vzdělání, bydlení a sociální ochraně. Důsledkem může být chudoba, závislost, kriminalita, prostituce, život v prostorově vyloučených lokalitách, špatný zdravotní stav v důsledku nedostupné zdravotní péči, rozpad rodin či ztráta sebeúcty.

Nezaměstnanost ve správním obvodě Polička v období 1-7/2013 (zdroj: integrovaný portál MPSV, ÚP ČR)

Období r. 2013	Počet uchazečů o zaměstnání ve správním obvodě Polička	z toho ženy
Leden	1002	410
Únor	1025	414
Březen	1004	412
Duben	871	381
Květen	752	345
Červen	720	331
Červenec	741	356

Nezaměstnanost v období 1-7/2013 (zdroj: integrovaný portál MPSV, ÚP ČR)

Období rok 2013	Počet uchazečů o zaměstnání v obci Polička včetně obcí Lezník, Modřec, Střítež	Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvo v % v Poličce včetně obcí L, M. S.	Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvo v % ve správním obvodě Polička
Leden	389	6,2	neuvedeno
Únor	395	6,4	7,2
Březen	390	6,3	7,2
Duben	365	5,9	6,2
Květen	334	5,5	neuvedeno
Červen	310	5,1	5,2
Červenec	329	5,4	5,4

Aktivní politika zaměstnanosti:

Jedním ze základních cílů hospodářské a sociální politiky státu je dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti. Právo na zaměstnání bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, členství v politických stranách nebo příslušnost k politickým hnutím, národnost, etnický nebo sociální původ, majetek, zdravotní stav nebo věk, je jedním ze základních práv občana.

Státní správu v oblasti státní politiky zaměstnanosti v České republice vykonávají Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřad práce ČR.

Veřejně prospěšné práce

Město Polička od května 2013 zaměstnává v rámci aktivní politiky zaměstnanosti státu pracovníky na výkon veřejně prospěšných prací. Veřejně prospěšnými pracemi se rozumí časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo státních i jiných obecně prospěšných institucí. Úřad práce ČR poskytuje zaměstnavateli na tuto činnost příspěvek. Touto cestou se město snaží pomoci dlouhodobě nezaměstnaným osobám zařadit se opět do pracovního procesu.

Seznam poskytovatelů sociálních služeb orientovaných na tuto cílovou skupinu v Poličce a jejím blízkém okolí

Přestože skupina osob ohrožená sociálním vyloučením je velmi heterogenní skupinou, v oblasti sociální pomoci je v Poličce a jejím blízkém okolí pouze několik organizací orientovaných na tuto cílovou skupinu.

Městský úřad Polička, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Adresa: Nádražní 304, Polička

Způsob financování: výkon státní správy

Poskytované služby: Komplexní sociálně právní poradenství, zprostředkování ubytování, postpenitenciární péče o osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy

Cílová skupina: osoby ohrožené sociálním vyloučením

Oblastní charita Polička

Adresa: Vrchlického 185, Polička

Poskytované služby: Občanská poradna
Nízkoprahové denní centrum

Cílová skupina: Osoby v nepříznivé sociální situaci nebo jimž taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti či dostupné služby
Osoby bez přístřeší nebo osoby žijící v obtížných bytových podmínkách, které ohrožují jejich zdraví a sociální stabilitu

Občanské sdružení Květná zahrada

Adresa: Květná 40

Poskytované služby: Dům na půl cesty

Cílová skupina: Osoby opouštějící zařízení ústavní nebo ochranné výchovy,
Ohrožené děti

Občanské sdružení Laxus, centrum terénních programů Pardubického kraje

Adresa: Pardubice, Milheimova 827, 530 02

Poskytované služby: Vyhledávání uživatelů drog a monitorování
drogové scény
sběr odhozeného injekčního materiálu, výměna
injekčního materiálu
poradenství pro uživatele drog
motivace a zprostředkování léčby

Cílová skupina: uživatelé drog
sexuální partneři a osoby blízké

Analýza služeb orientovaných na osoby ohrožené sociálním vyloučením

Městský úřad Políčka, odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Sociální pomoc a péče o skupinu osob ohrožených sociálním vyloučením je v rámci Městského úřadu realizována sociálním pracovníkem a sociálním kurátorem. Od 1. ledna 2012 dostala sociální práce na obecních úřadech obce s rozšířenou působností velkých změn. Agenda výplat dávek sociální péče a dávek hmotné nouze byla převedena na úřady práce. Od ledna 2012 se otevřel prostor pro sociální práci, kterou nyní na úřadě zastávají sociální pracovníci

a sociální kurátor. Cílem sociální práce na obcích je podávat základní a odborné poradenství, vykonávat sociální šetření, individuální plánování s klientem a především depistáž jako základní nástroj sociální práce pro vědomé, cílené a včasné vyhledávání jedinců či skupin ohrožených sociálním vyloučením nebo jinou sociální událostí v jejich sociálním prostředí. Nezbytnou součástí naplně sociálního pracovníka a kurátora je spolupráce

s Úřadem práce ČR a dalšími institucemi. Sociální pracovník se podílí i na komunitním plánování, které tvoří podklad pro realizaci sociální práce v obce skrze „síťování“.

Sociální kurátor je osobám ohroženým sociálním vyloučením v rámci městského úřadu nápomocen při vyřízení osobních dokladů, finančních prostředků – dávek hmotné nouze, ubytování. Cílem je umožnit těmto jedincům opětovné zapojení do společnosti. I těmto osobám bez rodiny lze poskytnout tzv. potravinový balíček, které městu pravidelně měsíčně distribuuje Oblastní charita Nové Hradky.

Protidrogový koordinátor ve spolupráci s občanským sdružením LAXUS Nymburk (nezisková organizace poskytující od roku 2007 služby uživatelům drog v Pardubickém kraji) monitoruje a poskytuje sociální pomoc uživatelům drog.

Romský poradce se zaměřuje na místní romskou komunitu, poskytuje sociální poradenství a napomáhá při řešení konfliktů. Klíčovými problémy jsou nízká vzdělanostní úroveň, velká nezaměstnanost a v některých případech nechuť zlepšit svoji životní situaci.

Oblastní charita Políčka

Oblastní charita Políčka poskytuje cílové skupině osob ohrožených sociálním vyloučením dva typy služeb, Občanskou poradnu a Nízkoprahové denní centrum.

Občanská poradna poskytuje rady, informace a pomoc všem lidem, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci, nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, nebo nejsou schopni vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy. Pracuje se všemi sociálními skupinami a vrstvami občanů - staří lidé, nezaměstnaní, zadlužení, pracovně diskriminovaní lidé, osamělé matky s dětmi, oběti domácího násilí....

Posláním občanské poradny je naučit občany samostatnosti, odpovědnosti, orientovat je a pomoci jim v situacích, které vnímají jako obtížné a bez cizí pomoci neřešitelné.

V roce 2012 se v poradně uskutečnilo 411 konzultací a odpověděli na 861 dotazů. Počet nových klientů poradny za rok 2012 byl 375.

Nízkoprahové denní centrum poskytuje okamžitou pomoc osobám bez přístřeší a v akutní psychosociální krizi. Cílem je stabilizace a orientace uživatele. Dle možností nabízí ošacení z humanitního šatníku, výměnu oblečení a prádla, možnost odpočinku, provedení osobní hygieny a poskytnutí stravy. Od r. 2013 je požadován za ošacení nízký poplatek. Cílem služby je motivace osob k aktivnímu řešení vlastní situace a k převzetí odpovědnosti za svůj život, přispět k snížení akutních zdravotních, hygienických a bezpečnostních rizik osob dlouhodobě či přechodně vyloučených z přirozeného a běžného způsobu života, pomoc lidem orientovat se v jejich právech a povinnostech, podporovat pravidelné využívání sociálního zařízení u těch uživatelů, kteří nemají jiné možnosti řešení své situace. V roce 2012 bylo v Nízkoprahovém denním centru zaznamenáno 106 kontaktů.

Občanské sdružení Květná zahrada Květná

Poslání: Občanské sdružení Květná zahrada se sídlem v obci Květná č. 40, zřídilo Dům na půl cesty Květná, jako sociální službu „domy na půl cesty“ podle zákona o sociálních službách. Funguje nepřetržitě po celý rok. Posláním Domu na půl cesty Květná je pomoc mladým lidem, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší, potřebné pomoci a podpory. Tato sociální služba pomáhá těmto mladým lidem naučit se žít samostatně, najít si postupně bydlení, práci, navázat osobní a sociální vztahy a vazby a stát se součástí přirozeného místního společenství.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Polička má dobrou spolupráci s občanským sdružením Květná zahrada.

Cílem tohoto zařízení je osamostatnění se, vstup do normálního života mimo DPC, získání nových schopností a dovedností pro samostatný život, pracovní návyky, vzdělání, schopnost orientovat se v problematice jednání s úřady a institucemi.

Okruh osob, kterým je služba poskytována: zpravidla lidem do 26 let, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro děti a mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší.

Základní činnosti poskytované sociální služby:

- Ubytování v prostředí, které má znaky bydlení v domácnosti, po dobu nepřevyšující 1,5 roku. Ubytování lze poskytnout i na delší dobu, pokud o to uživatel požádá a má specifické potřeby.
- Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.
- Sociálně terapeutické činnosti.
- Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

V letošním roce se podařilo občanskému sdružení získat grant na dokončení rekonstrukce Domu na půl cesty Květná a od července 2013 nově zřídit Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc „Květináč na adrese Květná č. 40. Rekonstrukce budovy bude probíhat v období od 5/2013 do 5/2014.

LAXUS o.s. Centrum terénních programů Pardubického kraje

Centrum terénních programů Laxus o.s. poskytuje sociální a adiktologické služby uživatelům drog v jejich přirozeném prostředí na území Pardubického kraje za účelem minimalizace rizik spojených s užíváním drog a ochrany veřejného zdraví.

Občanské sdružení prostřednictvím terénních sociálních pracovníků uskutečňuje v průběhu roku pravidelné výjezdy do Poličky, během nichž se věnují monitorování drogové scény, oslovování potenciálních klientů a propagaci služeb, sběru odhozeného injekčního materiálu a monitorování rizikových lokalit. Snaží se motivovat klienty a zprostředkovat detoxifikaci a léčbu. V roce 2012 byli v Poličce v kontaktu s 12 klienty, z toho 5 prvních kontaktů s uživateli drog. Celkově v roce 2012 realizovali 98 kontaktů. Aktivně oslovili 12 potenciálních klientů. Služby využívají zejména dlouhodobí uživatelé opiátů, kteří jsou s pracovníky v pravidelném dlouhodobém kontaktu a dodržují pravidla bezpečnějšího užívání drog (výměna injekčních stříkaček zpravidla pro vlastní potřebu). Bylo vyměněno 8100 injekčních jehel dle závěrečné zprávy sdružení za rok 2012. V terénu bylo nalezeno 7 injekčních stříkaček.

SWOT ANALÝZA

SWOT ANALÝZA	
SILNÉ STRÁNKY (Strengths)	SLABÉ STRÁNKY (Weakness)
• tvorba Komunitního plánu soc. služeb • odborné soc. poradenství • výkon veřejně prospěšných prací • spolupráce neziskových organizací v regionu • existence nízkoprahového denního centra • spolupráce s obcemi ve správním obvodu • existence občanské poradny • terénní program pro uživatele drog • neexistence vyloučené lokality • dobrovolnická činnost klientů z ubytovny • katalog poskytovatelů sociálních služeb • ubytovny	• nízká vzdělanostní úroveň osob ohrožených soc. vyloučením • nedostatečná kapacita sociálních bytů • chybějící ubytovny pro bezdomovce (muže i ženy) • nedostupné bydlení (drahé byty) • snadná dostupnost rychlých půjček • chybí nízkoprahová centra, kluby pro mladé lidi 18-26 let • ubytovny nefungují v režimu sociálních služeb • nedostatečná pomoc ohledně zajištění stravy pro lidi bez prostředků • pomoc mladým lidem bez domova se základním vzděláním
PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities)	HROZBY (Threats)

• zpracování kvalitních projektů • využití financování služeb z fondu EU • spolupráce s neziskovými organizacemi • spolupráce s ÚP, rekvalifikace osob dlouhodobě nezaměstnaných	• zvyšování inflace a chudoby • snížení finančních prostředků na oblast poskytování soc. služeb • nezám, apatie, rezignace ze strany uživatelů • existence nevýhodných a často nabádajících, lehce dostupných finančních služeb – rychlé půjčky • existence diskriminace z důvodu věku, pohlaví, příslušnosti k etnické skupině • vysoká míra nezaměstnanosti, nedostatek pracovních míst pro nízkokvalifikované osoby • nízká minimální mzda • exekuční zatížení příjmu, zbývající prostředky nedostatečné
--	---

Zhodnocení:

Pracovní skupina na základě zpracované SWOT ANALÝZY pokládá rozmanitost a kapacitu sociálních služeb pro cílovou skupinu osob (osoby bez přístřeší, osoby propuštěné z VTOS nebo zařízeních pro výkon ústavní či ochranné výchovy) v poličském regionu v jistých oblastech za nedostačující.

Předpokladem zdravého a civilizovaného vývoje každé společnosti je uspokojení základních životních potřeb (potřeby bydlení, stravy, ošacení, zdravotní péče) všech členů společnosti, tedy i těch nejslabších. Uspokojení základních potřeb (stravy, ošacení) je v poličském regionu částečně zajištěno službami nízkoprahového denního centra, jejichž poskytovatelem je Oblastní charita Políčka. Služby nízkoprahového denního centra jsou poskytovány jednorázově a jedná se o jedno jídlo denně.

Bezdomovci jsou problémem hlavně velkých měst, ale nevyhýbají se i menším městům, jako Políčka. Řešení není jen v péči o ně, ale především podpora jejich snah o sociální reintegraci (obnovení starých poměrů), o vzdělání, kvalifikaci, rekvalifikaci a o stálé zaměstnání. Pravdou ale je, že někteří nemají zájem o pomoc a chtějí tak žít, považují to za svobodu. Azyly, pomoc bezdomovcům, poskytují zejména nestátní organizace jako Naděje, Armáda spásy, Charita. Problematika ubytování osob bez přístřeší je v poličském region řešena následovně:

Muži jsou ubytováni na ubytovně soukromého majitele firmy Faulhammer, s.r.o, se sídlem Tržek č. 38, ubytovna nefunguje v režimu sociálních služeb. Ubytovna je na ulici Střítežská 399 v Políčce v areálu firmy. Na základě usnesení rady města č. 158/2006 ze dne 15. 5.2006 byla uzavřena smlouva o ubytování osob bez přístřeší s touto firmou. Jsou zde ubytováni pouze muži. Smlouva garantuje pouze 10 míst, v současné době je zde ubytováno 19 mužů.

Město poskytuje příspěvek na provoz ubytovny, v roce 2013 poskytlo 80 000,-Kč. Cena ubytování je v současné době 110,-Kč na den. Problémem je, že v ubytovně není zajištěn stálý dohled ze strany majitele a provozovatele. Správce vykonává další činnosti, o ubytovnu se stará v rámci možností, má 8 hod. pracovní dobu. Vzhledem k tomu, že osoby zde ubytované jsou problematické, dochází zde k častým konfliktům, jež je nutno řešit. Dohled vykonává městská policie a sociální kurátor města. Ubytování uzavírají při nástupu smlouvu o dobrovolnické činnosti pro město Polička, kdy se měsíčně zavazují odpracovat 30 hodin zdarma pro město formou brigádnické činnosti. Tímto se snaží město o obnovení jejich pracovních návyků, jelikož se většinou jedná o osoby dlouhodobě nezaměstnané a taktéž tím stoupá jejich hodnocení v očích obyvatel města. Prozatím kapacita ubytovny pokrývá potřebu našeho regionu.

Ženy a rodiny s dětmi: Ubytování žen a rodin s dětmi bylo v předcházejícím období v Poličce problémem. Ženy musely jít bydlet na ubytovny mimo Poličku, vyhledávaly ubytovny v Hlinsku nebo v Ústí nad Orlicí.

Od listopadu 2012 máme možnost ubytovat ženy bez domova v Poličce. Firma Ligamen a.s. Polička rozšířila svůj předmět podnikání i na obor činnosti – ubytovací služby. Na základě jednání s městem Polička bylo dohodnuto, že firma ve svých volných prostorách na adrese P. Jilemnického č. 398 v Poličce, zřídí ubytovnu pro ženy a rodiny s dětmi. V prosinci 2012 se do těchto prostor nastěhovala první obyvatelka a od ledna 2013 se určené prostory k ubytování zcela zaplnily. Ubytované osoby bydlí na základě smlouvy o ubytování na dobu určitou, zpravidla na období 1-2 měsíců, smlouva se pak prodlužuje. V současné době je v těchto prostorách ubytováno celkem 18 osob včetně dětí. Jedná se o typ ubytování, kdy osoba nebo rodina má 1-2 pokoje a prostory kuchyně a sociálního zařízení jsou společné. Ubytované osoby si náklady spojené s bydlením hradí ze svých příjmů (mzda, důchod apod.), případně přímo z dávek hmotné nouze – doplatku na bydlení).

Tento typ ubytování není, vzhledem k podmínkám, vhodný pro dlouhodobé bydlení. Na ubytovně není stálý dohled a ubytovna není v režimu sociální služby. Osoby, které tuto ubytovnu využívají, by si průběžně měly hledat jiné nájemní nebo podnájemní bydlení.

Jelikož jsou prostory jako kuchyně a sociální zařízení společné, je společné soužití žen a rodin s dětmi v tomto směru velmi náročné. Jedná se hlavně o to, že se rodiny musí domluvit, která kdy bude v kuchyni a sociální zařízení v daném čase využívat, uklízet. Často pak vznikají konflikty.

V případě akutní potřeby zajistit ubytování především matkám s dětmi jsou nejprve osloveny Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi v Koclířově, jejichž kapacita je omezena a velmi často naplněna.

Bytová problematika – nedostatek menších – malometrážních, startovacích a sociálních bytů. Řešení musíme hledat v bytové politice státu, obce, kdy by mělo být umožněno znevýhodněným rodinám nebo jedincům si najít, ale také udržet odpovídající bydlení.

Bydlení znamená mít střechu nad hlavou a je jednou ze základních lidských potřeb, která jedinci garantuje pocit jistoty a bezpečí. Přispívá k uspokojení dalších potřeb člověka – zdraví, vzdělání, práce, rodina. Bydlení je sociální právo, ale právo na bydlení není nárokové.

Za další závažný problém, který se dotýká téměř všech členů cílové skupiny, lze považovat narůstající zadluženost osob v důsledku využití snadno a rychle dostupných půjček. Lidé přistupují k tomuto způsobu řešení své obtížné životní situace velmi často, aniž by si uvědomovali jeho rizika a prostudovali podmínky úvěrových smluv. Půjčky následně nejsou schopni splácet, dluhy narůstají a osoby se ocitají v dluhové pasti, která ve většině případů končí vystěhováním z bytu. Existují celé rodiny, které postrádají základní finanční gramotnost, nejsou schopny pochopit principy fungování úvěrových společností, oddlužovacích společností, lichvářských sankcí i postupy exekutorů. V důsledku exekucí často vstupují do šedé ekonomiky, kde dochází k jejich dalšímu zneužívání. Sociální pracovníci Městského úřadu Polička poskytují základní poradenství ve věci dluhové problematiky, následně odkazují klienty s tímto problémem na občanskou poradnu Oblastní charity Polička.

Návrh konkrétních cílů a opatření

Pracovní skupina navrhla tyto cíle a opatření, jež vycházejí z konkrétních potřeb uživatelů této cílové skupiny na území Poličska.

Struktura jednotlivých cílů komunitního plánu skupiny osob ohrožené sociálním vyloučením

Cíl 1: Podpora bydlení 1.1 Vznik azylového zařízení pro muže, ženy a partnerské páry s návaznou sociální prací 1.2 Rozšíření stávající kapacity sociálních bytů
Cíl 2: Zajistit větší informovanost občanů v krizi a v dluhové pasti 2.1. Zajistit větší informovanost občanů o možných rizicích a následcích snadno dostupných půjček prostřednictvím informačních letáků
Cíl 3: Zachování terénní práce občanského sdružení LAXUS s uživateli drog v oblasti Poličska
Cíl 4: Vznik nízkoprahového zařízení pro mládež do 26 let

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM	
Cíl:	Opatření
1. Podpora bydlení	1.1 Vznik azylového zařízení pro muže a ženy s návaznou sociální prací, popř. vyčlenit vhodného pracovníka pro terapeutickou práci s klienty na ubytovně Faulhammer. 1.1. Podpora výstavby nových sociálních bytů, motivace klientů na ubytovnách k získání těchto bytů za daných podmínek. Následná a průběžná sociální práce s těmito osobami, jejich postupný přechod do běžného nájemního bydlení
	Popis: Cílem je nabídnout lidem bez domova intenzivnější podporu při návratu do běžného života.
	Předpokládané dopady: Vytvoření možnosti přechodného ubytování pro muže, ženy a partnerské páry bez dětí, umožní uspokojení základních potřeb v důstojném prostředí, obnovu, popř. vytvoření společenských návyků a přispěje ke snížení počtu osob bez přístřeší.
	1.2 Rozšíření stávající kapacity sociálních bytů.
2. Zajistit větší informovanost občanů v krizi a v dluhové pasti	2.1 Podpora a spolupráce organizací, které zajišťují pomoc občanům v krizi a dluhové pasti.

	Popis: Řada občanů se v důsledku ekonomických změn ocitá v obtížné životní situaci, zvláště občané žijící na hranici existenčního minima, nezaměstnaní a osamělí rodiče. Svoji situaci se velmi často snaží vyřešit využitím rychlých, snadno dostupných půjček, aniž by si uvědomovali rizika. Úvěrové smlouvy jsou často záměrně složité až manipulativní. I při případném pokusu o prostudování jejich obsahu jim lidé často nerozumí nebo si je ani podrobně neprostudují, často bývá zneužita jejich neznalost a neinformovanost, nižší intelekt, ale především jejich obtížná životní situace. Jelikož se ve většině případů jedná o osoby nezaměstnané, pobírající podpory v nezaměstnanosti či dávky hmotné nouze dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, získané půjčky následně velmi obtížně splácejí a dluhy narůstají do vysokých částek. Tato situace může vyústit až k exekuci a následnému vystěhování z bytu.
	Předpokládané dopady: Větší rozhled občanů o rizicích a následcích při využití snadno dostupných půjček
3. Zachování terénní práce o.s. LAXUS u uživatelů drog v oblasti Políčka	Popis: o.s. LAXUS zajišťuje terénní programy pro uživatele drog na území Políčka. Během kontaktů terénních pracovníků s uživateli dochází k výměně injekčních setů, předávání informací o pravidlech bezpečnějšího užívání, a mapování drogové scény na území Políčka ve spolupráci s uživateli drog a zaměstnanci heren a barů.
	Předpokládané dopady: Bezpečnější prostředí, minimalizaci šíření infekčních nemocí, možnost využití informací k realizaci prevence sociálně patologických jevů
4. Vznik nízkoprahového zařízení pro dospívající mládež	Popis: Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytující ambulantní, popř. terénní služby osobám do 26 let, ohroženým společensky nežádoucími jevy. Předpokládané dopady: Nabídka kvalitních volnočasových aktivit, prostor pro vlastní seberealizaci dětí ohrožených společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí, vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace a tím předcházet jejich sociálnímu vyloučení.

Závěrečné slovo

Cílem komunitního plánování je přispět ke zkvalitnění a rozvoji sociálních služeb na celém území města Políčky a částí Střítež, Lezník a Modřec.

Pracovní skupiny se při procesu komunitního plánování shodly na společném prioritním cíli, a to takovém, aby byl ze strany města finančně podporován rozvoj služeb podle potřeb uživatelů tak, jak vyplývá z tohoto dokumentu.